

החוק שנתן יוחנן בן זכור

עולת דאיה ח"א עמ' חלט

עצמם לשלמות האמהות שבאור פני מלך חיים, ע"כ המצוה אז לבסומי, ומשני אור גדול ע"כ כמבואר בדברי הארז"ל. (המשך המאמר מובא לקמן).

"ידענו מדברי חכמים אמתיים, שהארת פורים גדולה למאד, וקדושה גדולה מאירה בו בעולם. ונראה שמתוך כך מלמעלה, האדם נשמר אז מכל קלקול, כיון שהוא עסוק בשמחת פורים, וא"צ כ"כ להיות על משמרתו רק שלא יעבור ח"ו שום דבר מדברי התורה והמצוה, שהיו אין עבירה מצוה, אבל בדברי הרשות, שראוי להשמר מהם בכל הזמנם, במה שהם מקלי נוגה שקרובה אל הרע, ביום הקדוש הזה משומרים אנו כי נפל אז פחד היהודים על עמי הארץ, ורבים מהם מתייהרים, וכמו כן בכל דור ודור נופל פחד היהודים (מי שהוא יהודי כופר בע"ז ומודה באמונת אל אחד המיוחד כ"ה, אשר אפס זולתו) על שורשיהם של עמי הארץ למעלה, ויראו לשלוח בו יד לפתות ולהסית ח"י, כל מצוה בעדנה לעסיק בה אנוני מגנא. והנה ההארה הנמשכת ביום הקדוש הזה היא ממש מצד קדושת הגוף הישראלי. כי קיימו וקבלו בו את התורה ברצון מה שהי מקודם לכן מודעה רבא לאריותא (שבת פ"ח.), זה האונס לא הי' כ"א קדושים הם, ושומרים מכל רע ומרכיקים

עצמם לשלמות האמהות שבאור פני מלך חיים, ע"כ המצוה אז לבסומי, ומשני אור גדול ע"כ כמבואר בדברי הארז"ל. (המשך המאמר מובא לקמן).

"ידענו מדברי חכמים אמתיים, שהארת פורים גדולה למאד, וקדושה גדולה מאירה בו בעולם. כל ענין בתורה וח"י הינו קדוש, אבל לגבי הארת הפורים אומר הרב שישנו כאן ענין מיוחד. קדושה גדולה, וצריך להבין מתי אותה מעלה מיוחדת הנמצאת ביום הפורים. "וצראה שמתוך כך מלמעלה, האדם נשמר אז מכל קלקול, כיון שהוא עסוק בשמחת פורים. עשיית מצוות משמרת, משום שהיא מזכה בהארה עליונה, שבה כלולה ממילא השמירה. נכון מסביר הרב בעירי (ח"א עמ' סא) על הפס' יברכך ד' ושומרו. וגם העיסוק במצוות פורים משמר את האדם שלא יחטא. "וא"צ כ"כ להיות על משמרתו רק שלא יעבור ח"ו שום דבר מדברי התורה והמצוה, שהיו אין עבירה מצוה, אין הכוונה שבפורים אדם אינו יכול לחטוא במותר. אלא אם האדם עוסק בישר בעיני ד', ומתכוון לקיים את המצוות בקדושה ונזהר מכל דבר איסור - אז הוא שמור מפני שגגתו, ואינו צריך לדעות כל כך נשמר כמו יום רגיל. "אבל בדברי הרשות, שראוי להשמר מהם בכל הימים, במה שהם מקלי נוגה שקרובה אל הרע. דברי הרשות נקראים

קליפת נוגה. נוגה הוא אור חלוש, על גבול החושך, מעין בין השמשות. עניני הרשות נמצאים בין הקודש לחול ויכולים לנטות אל החושך או אל האור. אם הם מושפעים מהקדושה - הם מתעלים, ואם הם נגררים אחרי הטומאה - הם נטמאים. עניני הרשות אינם רע, אלא קרובים אל הרע ויכולים להיות גרמים אל הרע, כי על ידי ריבוי עניני הרשות והגוף וההנאות החומריות עלול האדם ליפול לאיסורים גמורים ולשכוח את כל הצד העליון הרוחני שלו, שהוא עיקרו. בעניני חול' ורשות' צריך אדם להיות נשמר מן ההרחבה ללא גבול. מי שאינו שומר ומגביל את עצמו בענינים גשמיים - יגרר אחריהם. דוגמא לשמירה זו היא בדברי חז"ל הרמב"ם (הל' דעות פ"ד ה"ב) שאדם לא יאכל כל שבעו אלא ישיר רבע ממאכלו, אף על פי שדבר זה אינו איסור. כיום רגיל ההרחבה בעניני החול עלולה להפיל את האדם לחומרנות מפני שהוא שוכח שעיקרו הוא הצד הרוחני ונדרשת זהירות מיוחדת בעיסוק בחול. מתוך הארת יום הפורים, גם הרחבת עניני הרשות - בעניני אכילה ושתיה - מקבלים הם ערך של מצוה, ומכאן המצוה ישנה שמירה מיוחדת. "ביום הקדוש הזה משומרים אנו, ידיום הקדוש הוא תואר המזכיר את יום הכיפורים. ביום כיפור אנחנו פורשים לגמרי מעניני הגוף ואילו בפורים, איננו

עוזבים את מה שנוגע לענייני הרושתי.
וההתבטמות היא הסימן הבולט לכך.
ההתבטמות עלולה להעביר את האדם
על דעתו, להשכיח ממנו יראת שמים, אך
ביום זה ישנה חובה לבסומי ואם נקיים
את המצווה כחלכתה בכונה טהורה,
נהיה שמורים מכל מכשול.
ממה נובעת השמירה המיוחדת שבוים
זה? כי נפל או פחד היהודים על עמי
הארץ. עמי הארץ הכונה לאומות
העולם השייכים לענייני הרושתי. ישנם
שני קצוות במציאות, זה לעומת זה:
עמלק, המן, שהם שיא הטומאה, לעומת
ישראל שהם גוי קדוש, ואילו באמצע
ישנם את עמי הארץ - אומות העולם.

לפי חז"ל

מסביר הרב (שמונה קבצים קובץ ו', פס'
רעט) שאומות העולם אינם בעלי ניגוד
עצמי לישראל, אלא שיש להם הפקוד
שונה מאשר לישראל. עם ישראל בונה
את הרוחניות והפנימיות במציאות, לכך
נצטרנו, ואילו האומות משכללים את
החיצוניות של העולם, את ענייני הטבע,
המדע, הדגוף, שוני זה ביעוד, גורם היכוך
מסויים, אבל עדיין אין זה ניגוד אמיתי.
האנטישמיות העיקרית היא עמלק, שהוא
באמת הניגוד העצמי לישראל. כמו
שישראל הם ראשית - קודש ישראל
לדי ראשית תבואתה - כך מאידך גיסא,
"ראשית גויים עמלק".
הגויים אינם בעלי מגמה שלילית או
חיובית, אלא שייכים לפיתוח ענייני החול

השאלה היא ממי הזים מושפעים - האם
כל כשרותם ומופעלם מופנה לשכלול
חיצוניות הזים מתחברים לטומאה של
עמלק, או שהם מצטרפים אל הקדושה.
כשהגויים מתחברים אל עמלק והולכים
בדרכיו, מתחזקים הם מהיכולת
להשתייך אל הקדוש ואז שנאת ישראל
גוברת מאד. במצב זה ישראל נמצאים
כצורה גדולה וחזק הראשית שצריך
לעשות הוא להפריד שותפות זו הפרדה
זו, נוצרת ע"י קדושה של תורה ותפילה.
וברגע שהאומות נפרדות מעמלק - הם
מתחילים להיכנס תחת רשות ישראל
ומסייעים לשיועתם וגאולתם של ישראל.
אנו רואים שלאחר שתי מלחמות העולם,
בהם לחמו האומות נגד גרמניה, אחד כך
היה מציען סיוע לשיועתם של ישראל,
בחרר העמים ואח"כ באר"ם ובתכרות
המדינה.

עמלק רוצה את הטבע בגלל הרע שבו.

לכאורה הוא חסיד של העולם הזה ורוצה
בהגברת חילו, אבל באמת אין הוא רוצה
אלא את הרע המעורב בעולם, מתחת
למה שראה כאהבת העולם הזה מסתתר
בעצם רצון להגברת ופיתוח הצדדים
המוכחים שבחיים שבסופו של דבר יביאו
להחריבת העולם.
ברגע שהגויים מתחילים לחפוס שרצון
עמלק בעולם הזה, עם כל הכשרון הגדול
וההתפתחות הטכנולוגית הגדולה, יבא
חורבן, הם מתחילים לחלום נגדו, ואז
יארץ עמלק ע"י חילוי ישראל ויבא
ההתבטמות של ישראל ויבא חורבן.

6

הינם נפרדים מהיסוד העמלקי, וזה כבר
שלב אחד קדימה בהתקרבותם לישראל.
ההליך זה בולט גם במגילת-אסתר.
אחשוורוש נפל במזימתו של המן והפך
לשותף לו, כלומר, אומות העולם נכנסות
תחת השפעתו של עמלק, כתוצאה מכך
המצב מתדרדר, האנטישמיות ושנאת
ישראל גוברת וסכנת ההשמדה שלטו
גדלה. זברגע שאחשוורוש נפרד מהמן
מתחיל ההתהליך ההיסטורי, שבסופו -
פרס הופכת להיות המסייעת לבנין בית
המקדש ולגאולתם של ישראל. זהו מצב
שבו אומות-העולם מתוקטט על ידי
המעבר שלהם מהראשית השלילית של
ראשית גויים עמלק, לראשית של
קודש ישראל לדי ראשית תבואתה.

"כי נפל פחד היהודים על עמי הארץ
ורבים מהם מהיהודים." עמי הארץ נכנסים
תחת רשותם והשפעתם של ישראל.

נקודת צלם אלוקים שבהם מתעוררת,
וכתוצאה מכך מתקרבים הם לישראל כל
אחד לפי מדרגתו ובחינתו - מתוך פחד
או מתוך הכרת ערכם של ישראל.
"זכמו כן בכל דור ודור נופל פחד
היהודים" מי נקרא יהודי? מי שהוא
יהודי כופר בע"ז ומוזה (כלומר - ומכיר)
באמונת אל אחד המיוחד ב"ה".
"אשר אפס זולתו". הרב בכמה מקומות
(אורות האמונה עמ' 23 ועוד) מביא שלא
די לשנות את העבודה-זרה, אלא צריך

7

להכיר את אפסותה. שגאה, גם אם תדיח
גדולה ועצומה, עדיין יש בה הכרה
בישות של הרשעה. אדם הנלחם ברשע
בכל תוקף אך מודה שהרשעה הינה דבר
ממשי-אמיתי - כבר הפסיד בקרב.
הרשעה רוצה רק הזדאה הזכרה בקיומה,
זהו הדישג הגדול שלה. ברגע שההכרה
בעבודה זרה קיימת - כבר נתת לה זכות
קיום, ומתוך כך אמותך כבר מעורערת,
ודאות האמת מעורערת אצלך, אם לשקר
יש מציאות יערך, ממילא עמדת האמונה
מתערערת.

אדם יכול לשנוא עבודה-זרה ולתעב
אותה, זה מדרגה אחת, אבל להכיר
כאפסותה ובאי מציאותה זהו דבר שונה
לגמרי, זהו היסוד של עם ישראל.

האמונה אצלנו כל כך ודאית ומורשת
כאופן מוחלט, עד שאצלנו, מצד עומק
הכרתנו, מצד-הנפש, כלל לא מתחילה
נתינת המקום לעבודה זרה. כל המציאות
הינה גילוי אלוקי, ומחותה של היהדות
היא הכפירה בעבודה זרה.
[כך גם בנתינת מקום ל"ישות"
פלשתיתאית על ארץ ישראל. ברגע
שישבה הכרה בשקר הזה בתור "ישות"
בעלת זכות מסוימת בארץ-ישראל -
באותו רגע הקשר שלטו לכל ארץ-ישראל
כבר מעורער, זו נתינת מקום לשקר,
ומתוך כך אנו מתמלאים ספקות ורגשי
אשמה ובעיות מוסריות, וזו מקור
צרתנו.]

7